

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ & ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

ΕΔΡΑ: Πλατεία Βικτωρίας 7, Αθήνα 10434 ☎ 210 88 14 922 ☎ 210 88 15 393 ✉ info@omed.gr

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Πολυτεχνείου 21, Θεσσαλονίκη 54626 ☎ 2310 517 128 ☎ 2310 517 119

Προς:

- 1. Ομοσπονδία Μισθωτών Τύπου και Βιομηχανίας Χάρτου**, Σολωμού 65, (3ος όροφος), 104 32 Αθήνα
- 2. Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδος**, Καποδιστρίου 24, 106 82 Αθήνα
- 3. Ένωση Βιοτεχνών Τυπογράφων Πειραιώς**, Αγίου Κων/νου 3, 185 31 Πειραιάς

ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ 18/2003

**«Για τη ρύθμιση των όρων αμοιβής και εργασίας των εργαζομένων
τυπογράφων στα τυπογραφεία όλης της χώρας»**

- 1.** Με την υπ' αρ. πρωτ. 017Δ/18-4-2003 αίτησή της, η Ομοσπονδία Μισθωτών Τύπου και Βιομηχανίας Χάρτου, αφού αποδέχθηκε την πρόταση Μεσολάβησης του Μεσολαβητή κ. Πετρόπουλου, η οποία απερρίφθη από το σύνολο των ενεχόμενων στην παρούσα εργοδοτικών οργανώσεων, ζήτησε την παροχή υπηρεσιών Διαιτησίας, ώστε να υπάρξει και για το έτος 2003 συλλογική ρύθμιση για τους όρους αμοιβής και εργασίας των εργαζομένων στα τυπογραφεία όλης της χώρας.
- 2.** Σύμφωνα με τα οριζόμενα από το άρθρο 16 του Ν. 1876/90 και από τον Κανονισμό Καταστάσεως Μεσολαβητών – Διαιτητών, στις 30-4-2003 η **Βασιλική ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ** επιλέχθηκε με κοινή επιλογή, από τους νόμιμα εξουσιοδοτημένους εκπροσώπους των μερών, Διαιτητής, προκειμένου να επιλύσω την ανωτέρω συλλογική διαφορά εργασίας.

3. Στις 2-5-2003 ανέλαβα τα καθήκοντά μου. Προκειμένου να εξετάσω τις εκατέρωθεν απόψεις και να καταλήξω στην Απόφασή μου, κάλεσα εγγράφως τα ενεχόμενα μέρη σε κοινή συνάντηση, στις 7-5-2003 και ώρα 17.00.
4. Στις 7-5-2003 πραγματοποιήθηκε η κοινή συνάντηση, στην οποία προσήλθαν οι νομίμως εξουσιοδοτημένοι εκπρόσωποι της εργατικής και της εργοδοτικής πλευράς, ήτοι της Ομοσπονδίας Μισθωτών Τύπου και Βιομηχανίας Χάρτου, αφ' ενός, της ΓΣΕΒΕΕ αφ' ετέρου. Ο εκπρόσωπος της Ένωσης Ιδιοκτητών Τυπογραφείων Πειραιά και Επιχειρήσεων Γραφικών Τεχνών Αττικής δεν προσήλθε, καίτοι προσεκλήθη εγγράφως, λόγω κωλύματος. Γι' αυτό και ορίσθηκε και νέα συνάντηση μαζί του, στις 12-5-2003, προκειμένου να εκφράσει τις απόψεις του φορέα του για την υπό συζήτηση συλλογική διαφορά.
5. Στις ανωτέρω συναντήσεις οι εκπρόσωποι της εργατικής και αντίστοιχα της εργοδοτικής πλευράς εξέθεσαν διεξοδικά τις απόψεις και τα επιχειρήματά τους για την υπό κρίση συλλογική διαφορά. Από τις θέσεις αυτές, που διέφεραν ουσιωδώς στα περισσότερα σημεία, δεν διαπιστώθηκε δυνατότητα περαιτέρω διαλόγου, σύγκλισης απόψεων και διαμόρφωσης οποιασδήποτε συμφωνίας ανάμεσα στην εργατική και στην εργοδοτική πλευρά κατά τη διαδικασία της Διαιτησίας.

ΚΑΤΟΠΙΝ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ, ΑΦΟΥ:

- **ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΑ** την αποτυχία των απευθείας διαπραγματεύσεων και της Μεσολάβησης για την κατάρτιση Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 13, 14 και 15 του Ν. 1876/90,
  - **ΜΕΛΕΤΗΣΑ** όλα τα πορίσματα, έγγραφα, εξουσιοδοτήσεις, στοιχεία και πρακτικά που συγκεντρώθηκαν κατά το στάδιο της Μεσολάβησης και της Διαιτησίας και
  - **ΕΛΑΒΑ ΥΠ' ΟΨΙΝ τα ακόλουθα :**
- α. τις διεκδικήσεις και τις προτάσεις της πλευράς των εργαζομένων**, όπως αυτές διατυπώθηκαν στην με αρ. πρωτ. 29/9-1-2003 αίτηση Μεσολάβησης προς τον Ο.ΜΕ.Δ. και στα οικεία έγγραφα καταγγελίας της προηγούμενης ρύθμισης (31/2002 Δ.Α) από την Ομοσπονδία Μισθωτών Τύπου και Βιομηχανίας Χάρτου,
  - β. τις θέσεις και τις αντιπροτάσεις των εδώ ενεχόμενων εργοδοτικών οργανώσεων** δηλαδή της ΓΣΕΒΕΕ και της Ένωσης Ιδιοκτητών Τυπογραφείων Πειραιά και Επιχειρήσεων Γραφικών Τεχνών Αττικής, όπως αυτές αναπτύχθηκαν προφορικά,

- γ. την προηγούμενη ρύθμιση (31/2002 Δ.Α.),** τις διατάξεις και το σκεπτικό της, καθώς και προηγούμενες συλλογικές ρυθμίσεις για το αυτό πεδίο ισχύος.
- δ. την με αρ. πρωτ. 656/9-4-2003 Πρόταση Μεσολάβησης** του Μεσολαβητή κ. Αναστασίου Πετρόπουλου, τις εκεί προτεινόμενες μισθολογικές και λοιπές ρυθμίσεις, με το αντίστοιχο σκεπτικό τους,
- ε. τις τελικές θέσεις και τις προτάσεις των μερών,** όπως αυτές αναπτύχθηκαν στις ανωτέρω αναφερόμενες συναντήσεις Διαιτησίας και καταγράφηκαν συνοπτικά στα οικεία Πρακτικά.

Ειδικότερα, **η εργατική πλευρά υποστήριξε ότι:**

Τα αιτήματά της είναι εύλογα και νόμιμα.

Νόμιμα προσέφυγε στη Διαιτησία αφού αποδέχθηκε, ως ελάχιστη συμβιβαστική λύση, προκειμένου να υπογραφεί ΣΣΕ, την Πρόταση του Μεσολαβητή, η οποία απερρίφθη από την εργοδοτική πλευρά,

η Πρόταση Μεσολάβησης δεν ικανοποιεί πλήρως τις ανάγκες των εργαζομένων, ιδιαίτερα μετά την επιτάχυνση του πληθωρισμού κατά το τρέχον έτος, κάτι που επισημάνθηκε πρόσφατα με την Έκθεση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, όπου προβλέπεται μεγαλύτερη άνοδος του σε σχέση με πέρυσι. Αυτή η εκτίμηση αποτελεί νέο επίσημο δεδομένο που επιβεβαιώνει τις θέσεις (της εργατικής πλευράς) για έξαρση της ακρίβειας που θα πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν κατά τη φάση της Διαιτησίας.

Ότι οι αυξήσεις δεν θα πρέπει να υπολείπονται του 5% σε μια δόση, ως ελάχιστο για κάλυψη πληθωρισμού τουλάχιστον 4% σε μέσα επίπεδα και για βελτίωση του πραγματικού εισοδήματος των εργαζομένων.

Επίσης είναι απαραίτητο να δοθεί 7^η τριετία σε ποσοστό 5% και το επίδομα της αδείας να γίνει 18 ημερομίσθια για όλους, ώστε να υπάρχει στοιχειώδης προσέγγιση της αύξησης των ημερών αδείας και των ημερομισθίων αδείας.

- Η νέα ρύθμιση πρέπει να έχει αναδρομικότητα, σε όλες τις ρυθμίσεις της, από την 1-1-2003 και διάρκεια ενός έτους.
- (Στη συνάντηση της 12-5-2003) ότι οι εφημερίδες (ημερήσιες επαρχιακές) πρέπει να βγουν από το πεδίο ισχύος της ρύθμισης, διότι υπογράφεται άλλη ρύθμιση γι' αυτές (η οποία και κατετέθη – πρόκειται για την από 31-5-2002 ΣΣΕ απασχολουμένων στις ημερήσιες επαρχιακές εφημερίδες όλης της χώρας πλην Αθηνών και Θεσσαλονίκης, Π.Κ. 33/11-6-2002)

Σε απάντηση στα ανωτέρω, **η εργοδοτική πλευρά** (ΓΣΕΒΕΕ και Ένωση Ιδιοκτητών Τυπογραφείων Πειραιά και Επιχειρήσεων Γραφικών Τεχνών Αττικής) **υποστήριξε ότι:**

I. Στη συνάντηση της 7-5-2003 ο παρών εκπρόσωπος της ΓΣΕΒΕΕ δήλωσε ότι:

- Από την πλευρά του φορέα του η πρόταση είναι στα επίπεδα της ΕΓΣΣΕ και με τα θεσμικά που αυτή προβλέπει, διότι δεν θεωρεί ότι στο επίπεδο μιας Δ.Α. μπορούν να ρυθμιστούν άλλα θεσμικά χωρίς τη συναίνεση της εργοδοτικής πλευράς, με επιβαρύνσεις που εκτινάσσουν το κόστος πέρα από τις αντοχές του κλάδου.
- Στη διαδικασία της Διαιτησίας δεν είναι δυνατόν η εργατική πλευρά να υπερακοντίζει την πρόταση του Μεσολαβητή την οποία ήδη έχει αποδεχθεί.

II. Στη συνάντηση της 12-5-2003 ο παρών εκπρόσωπος της Ένωσης Ιδιοκτητών Τυπογραφείων Πειραιά και Επιχειρήσεων Γραφικών Τεχνών Αττικής δήλωσε ότι:

Ο κλάδος αδυνατεί να δεχθεί τα προτεινόμενα από το Μεσολαβητή, διότι πρώτον η αύξηση χορηγείται σε μια δόση, ενώ στις προηγούμενες ΣΣΕ χορηγείτο σε δύο δόσεις. Επίσης οι θεσμικές ρυθμίσεις που προτείνονται θα δημιουργήσουν ακαμψίες και λειτουργικά προβλήματα στον κλάδο, που στην παρούσα συγκυρία αντιμετωπίζει και σημαντικά οικονομικά προβλήματα.

Ως προς το θέμα της εξαίρεσης των ημερήσιων επαρχιακών εφημερίδων από το πεδίο ισχύος της παρούσας, (οι ημερήσιες Αθηνών –Θεσ/νίκης εξαιρούνται ήδη), δήλωσε ότι δεν έχει αντίρρηση, εφόσον δεν έχει μέλη στο πεδίο αυτό.

στ) Τις αυξήσεις και τις γενικότερες ρυθμίσεις της ΕΓΣΣΕ για τα έτη 2002-2003, οι οποίες αφορούν ειδικώς στα κατώτατα όρια μισθών και ημερομισθίων που είναι υποχρεωτικά για το σύνολο των επιχειρήσεων, ανεξαρτήτως κλάδου και οικονομικής κατάστασης σε όλη τη χώρα, εκφράζουν όμως μια γενικότερη συναντίληψη των κοινωνικών συνομιλητών του ιδιωτικού τομέα για την εξέλιξη-διασφάλιση των αποδοχών των μισθωτών στο σύνολο της χώρας και για τον τρόπο διανομής του παραγωγικού πλεονάσματος (αύξηση του κατά κεφαλήν ΑΕΠ).

ζ) την ανάγκη συνεκτίμησης της οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων του κλάδου κατά τον καθορισμό των ετήσιων αναπροσαρμογών των αμοιβών των εργαζομένων.

Όμως, για τον υπό συζήτηση κλάδο, δεν κατέστη δυνατόν να βρεθούν και να προσκομισθούν από τα μέρη συνολικά, αντιπροσωπευτικά και αξιόπιστα στοιχεία για τις εξελίξεις και τις δυνατότητές του, ειδικά σε ότι αφορά στην κερδοφορία,

στον τρόπο οργάνωσης της εργασίας, στην απασχόληση και στην παραγωγικότητά του. Η έλλειψη αυτή καθιστά αδύνατη μια πλήρη και αντικειμενική εκτίμηση των συνθηκών και των δυνατοτήτων του κλάδου, που είναι απαραίτητη όταν υπάρχουν διϊστάμενες απόψεις των μερών για το θέμα αυτό.

- η) Την τελική εξέλιξη του πληθωρισμού σε μέσα επίπεδα για το έτος 2002, που σύμφωνα με τα επίσημα δεδομένα της ΕΣΥΕ ανήλθε σε 3,6%.
- θ) Τις διαθέσιμες εκτιμήσεις για την εξέλιξη του πληθωρισμού έτους 2003 σε μέσα επίπεδα. Σύμφωνα με την πλέον πρόσφατη εκτίμηση της Τράπεζας της Ελλάδος (έκθεση του Διοικητή, σελ. 162,) αυτός αναμένεται να είναι, σε μέσα επίπεδα, υψηλότερος του αντίστοιχου για το 2002, δηλαδή υψηλότερος του 3,6%.
- ι) Ότι, με βάση τις κατευθύνσεις της ΕΓΣΣΕ και το σκεπτικό των προηγούμενων ρυθμίσεων του κλάδου, οι αυξήσεις θα πρέπει να προσδιορισθούν λαμβάνοντας υπ' όψιν την τελική εξέλιξη του πληθωρισμού του 2002, την πρόβλεψη του πληθωρισμού έτους 2003 σε μέσα επίπεδα και τη διασφάλιση αλλά και τη γενικά παραδεκτή ανάγκη βελτίωσης, σε πραγματικούς όρους, των συμβατικών αποδοχών των υπαγόμενων στην παρούσα μισθωτών, με βάση μια εύλογη συμμετοχή τους στη γενικότερη αύξηση του παραγωγικού πλεονάσματος της οικονομίας, δηλαδή του κατά κεφαλήν ΑΕΠ.

Ελλείψει άλλων εξειδικευμένων για τον υπό συζήτηση κλάδο δεδομένων κοινής αποδοχής, το σκεπτικό αυτό είναι σκόπιμο να ακολουθηθεί για τον προσδιορισμό των αυξήσεων και στην παρούσα ρύθμιση, με **πρόβλεψη πληθωρισμού έτους 2003 ίση με 3,7% σε μέσα επίπεδα**, συν μια εύλογη συμμετοχή των εργαζομένων στην αύξηση του κατά κεφαλήν ΑΕΠ. Η αύξηση του κατά κεφαλήν ΑΕΠ, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος, ξεπερνά το 3% για το έτος 2002.

Ο υπολογισμός αυτός δίνει, σε μια δόση, ποσοστό τουλάχιστον αντίστοιχο με το προτεινόμενο από το Μεσολαβητή, επομένως δεν υφίσταται βάσιμος λόγος τροποποίησης της Πρότασής του στα μισθολογικά θέματα.

- ια) Ότι είναι εύλογο να προωθηθεί σταδιακά μια στοιχειώδης αντιστοιχία των χορηγούμενων βάσει της ΕΓΣΣΕ επεκτάσεων των ημερών κανονικής αδείας, με το οικείο επίδομα αδείας.

Λαμβανομένου υπ' όψιν του πραγματικού κόστους των διακοπών για μια μέση οικογένεια στη χώρα μας, αλλά και της ανάγκης τόνωσης του εσωτερικού τουρισμού και των αντίστοιχων τοπικών αγορών, είναι σκόπιμο ο εργαζόμενος να έχει οικονομική δυνατότητα να κάνει χρήση των πρόσθετων παροχών σε ημέρες

ανάπαυσης, που προβλέπονται από την ΕΓΣΣΕ ή/και από επιμέρους συλλογικές ρυθμίσεις.

Επειδή μια τέτοια εξέλιξη εξίσωσης, έστω και σταδιακά, των ημερομισθίων του επιδόματος αδείας με τις χορηγούμενες ημέρες αδείας για το σύνολο των υπαγομένων στην παρούσα, όπως διεκδικείται από την εργατική πλευρά, δεν είναι άμεσα εφικτή, γιατί ενέχει σημαντικό κόστος για τις επιχειρήσεις του κλάδου, θεωρώ ότι μια αύξηση των ημερομισθίων αδείας σε 18 (έναντι των 17 που ισχύουν σήμερα για όλους τους υπαγόμενους στην παρούσα), προέχει και είναι εύλογη παροχή για εκείνους τους εργαζόμενους, κατ' εξοχήν εξειδικευμένους και έμπειρους τεχνίτες, που δικαιούνται 5^η εβδομάδα αδείας, δηλαδή για όσους εργαζόμενους έχουν συμπληρώσει υπηρεσία δέκα (10) ετών στον κλάδο της τυπογραφίας ή προϋπηρεσία δώδεκα (12) ετών σε οποιονδήποτε εργοδότη.

ιβ) Ότι η πρόταση του Μεσολαβητή για χορήγηση αδείας απουσίας 4 ωρών με αποδοχές κατά την ονομαστική εορτή του εργαζόμενου είναι μεν εύλογη, αλλά ενδεχομένως να δημιουργήσει δυσλειτουργίες ή διακρίσεις κατά την εφαρμογή της, σε σχέση με επιχειρήσεις που εθιμικά εφαρμόζουν άλλες πρακτικές (χορήγηση ενός ημερομισθίου ως δώρο κ.λπ.) Για τούτο δεν υιοθετείται στην παρούσα Απόφαση.

ιγ) Ότι η πρόταση του Μεσολαβητή σχετικά με τη ρύθμιση του διαλείμματος που ρητώς προβλέπεται από το Π.Δ. 88/99 «Ελάχιστες προδιαγραφές για την οργάνωση του χρόνου εργασίας σε συμμόρφωση με την Οδηγία 93/104/ΕΚ» (ΦΕΚ 94, τεύχος Α' της 13-5-1999), άρθρο 4, ουσιαστικά δεν αποτελεί νέα ρύθμιση, αλλά λειτουργική εξειδίκευση εφαρμογής της οικείας διάταξης, που ήδη έχει ενσωματωθεί στο εσωτερικό δίκαιο και σύμφωνα με την οποία *«όταν ο χρόνος της ημερήσιας εργασίας υπερβαίνει τις έξι ώρες, πρέπει να χορηγείται διάλειμμα τουλάχιστον 15 λεπτών, κατά τη διάρκεια του οποίου οι εργαζόμενοι δικαιούνται να απομακρυνθούν από τη θέση εργασίας τους. Τα διαλείμματα αυτά δεν επιτρέπεται να χορηγούνται συνεχόμενα με την έναρξη ή τη λήξη της ημερήσιας εργασίας»*.

Εκτός του ότι τέτοια ή και μεγαλύτερα διαλείμματα χορηγούνται ήδη εθιμικά από τις περισσότερες επιχειρήσεις, υπάρχει μέριμνα, στην προτεινόμενη από το Μεσολαβητή εξειδίκευση, να χορηγείται το διάλειμμα σε τέτοιο εύρος χρόνου (μεταξύ της 3^{ης} και της 6^{ης} ώρας εργασίας), ώστε να μην παρακωλύει την καλή λειτουργία της επιχείρησης και να υπάρχει πεδίο συνεννόησης του εργοδότη με τον εργαζόμενο για την ομαλή ροή και τον προγραμματισμό της ημερήσιας εργασίας.

- ιδ)** Το γεγονός ότι τα μέρη συνηθίζουν να υπογράφουν συμβάσεις που να αποτυπώνουν τις προϊσχύουσες ρυθμίσεις και όσες προέρχονται από την ΕΓΣΣΕ, σε κωδικοποιημένη μορφή. Γι' αυτό και η παρούσα Δ.Α. περιλαμβάνει και τις νέες, αλλά και προηγούμενες συλλογικές ρυθμίσεις, που αφορούν τους υπαγόμενους στην παρούσα μισθωτούς
- ιε)** Τη γενικότερη οικονομική κατάσταση της χώρας, τους όρους αμοιβής και εργασίας των εργαζομένων των ίδιων ή συναφών επαγγελματίων ή κλάδων επιχειρηματικής δραστηριότητας.
- ιστ)** Ότι, στο μέτρο που η εργοδοτική πλευρά δεν απεδέχθη την Πρόταση του Μεσολαβητή, προκειμένου να υπογραφεί ΣΣΕ, η εργατική πλευρά που την απεδέχθη με αυτό το σκοπό, μπορεί στη διαδικασία της Διαιτησίας να επανέλθει σε μέρος ή και στο σύνολο των αρχικών αιτημάτων της (σχετικά και ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Κ. «Η επίλυση των συλλογικών διαφορών εργασίας – τόμος Α'», Εκδόσεις Σάκκουλα, 1992, σελ. 145, όπου η άποψη ότι «... η συλλογική διαφορά μεταβιβάζεται στο Διαιτητή σε όλη της την έκταση. Η αποδοχή της πρότασης του Μεσολαβητή δεν μπορεί να εκφραστεί αυτοτελώς ως οριστική παραίτηση της πλευράς αυτής από τις αρχικές της θέσεις, αλλά μόνο ως ένα μερικό στοιχείο της συνολικής διαδικασίας για την επίλυση της διαφοράς με συμβιβαστικό τρόπο (...) Ο μηχανισμός της αποδοχής της πρότασης του μεσολαβητή σηματοδοτεί αποκλειστικά τη δέσμευση του ενός μέρους να συναφθεί ΣΣΕ, με την προϋπόθεση όμως ότι θα συμφωνήσει και το άλλο...»). Σε διαφορετική περίπτωση δεν θα υπήρχε αυτοτελής και ανεξάρτητη λειτουργία της Διαιτησίας για την επανεκτίμηση και την τελική ρύθμιση της συλλογικής διαφοράς, η δε συνήθως συμβιβαστική μεσολαβητική πρόταση θα ήταν ένα δεσμευτικό «ανώτατο όριο», τόσο για την πλευρά που την αποδέχθηκε, όσο και για τον ίδιο το Διαιτητή, επομένως ένα είδος έμμεσης επιβράβευσης για την πλευρά που αρνήθηκε τη σύναψη ΣΣΕ.
- ιζ)** Σχετικά με την εκφρασθείσα από μέρος της εργοδοτικής πλευράς επιφύλαξη για τη δυνατότητα της Δ.Α. να ρυθμίσει και θεσμικά ζητήματα, σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το γράμμα και το πνεύμα του νομοθέτη, η Δ.Α. του Ν.1876/90 εξομοιώνεται πλήρως στο περιεχόμενο και στην κανονιστική της ισχύ με συλλογική σύμβαση εργασίας, επομένως δεν τίθενται εκ προοιμίου περιορισμοί ή απαγορεύσεις στην ικανότητά της να περιέχει και να ρυθμίσει και θεσμικά ζητήματα, πέραν ορισμένων επιφυλάξεων που αφορούν ειδικά στο ενοχικό μέρος των ΣΣΕ. Για το τελευταίο εύλογα προτιμάται, κατά την κρατούσα άποψη, να υπάρχει συμβατικό θεμέλιο, δηλαδή συμφωνία των συμβαλλομένων μερών.

- ιη)** Ότι πράγματι παρέλκει, μετά τα ρητώς εκτεθέντα από τα μέρη κατά τις συναντήσεις Διαιτησίας, την εξέταση της από 17-12-02 καταγγελίας της προηγούμενης ρύθμισης και την κατάθεση της από 31-5-2002 οικείας ΣΣΕ, να υπάγονται οι απασχολούμενοι στις ημερήσιες εφημερίδες στο πεδίο ισχύος της παρούσας, από το οποίο ήδη εξαιρούντο οι εργαζόμενοι στις ημερήσιες εφημερίδες Αθηνών και Θεσ/νίκης.
- ιθ)** Κάθε άλλο ισχυρισμό, που εκφράστηκε από τα μέρη κατά τη διάρκεια της Μεσολάβησης και της Διαιτησίας, καθώς και όλα τα έγγραφα των αντίστοιχων φακέλων.
- ιι)** Ότι σύμφωνα με το οικείο Πρακτικό Διαιτησίας, τα μέρη συμφώνησαν σε παράταση της προθεσμίας έκδοσης της παρούσας Δ.Α. μέχρι και τις 15-5-2003.
- ικ)** Ότι, κατά το άρθρο 16 παρ. 3 του Ν. 1876/90, σε συνδυασμό με την Α.Π223/2001, η Απόφαση που θα εκδοθεί θα ισχύσει από την 10-1-2003 (επομένη της υποβολής της Αίτησης για Μεσολάβηση), ενώ επιμέρους ρυθμίσεις της μπορούν να ισχύσουν και σε προγενέστερη ημερομηνία, εφόσον αυτό προβλεφθεί ρητώς.

Για τους λόγους αυτούς, επιλύοντας τη συλλογική διαφορά εργασίας που δημιουργήθηκε μεταξύ:

- **αφ' ενός της Ομοσπονδίας Μισθωτών Τύπου και Βιομηχανίας Χάρτου,**
- **των εργοδοτικών οργανώσεων «Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνών και Εμπόρων Ελλάδος» (ΓΣΕΒΕΕ) και «Ένωση Ιδιοκτητών Τυπογραφείων Πειραιά και Επιχειρήσεων Γραφικών Τεχνών Αττικής», αφ' ετέρου,**

και που αφορά στους όρους αμοιβής και εργασίας των εργαζομένων στα τυπογραφεία όλης της χώρας,

Η ΑΠΟΦΑΣΗ ΜΟΥ ΕΧΕΙ ΩΣ ΕΞΗΣ:

Άρθρο 1 **Πεδίο Εφαρμογής**

Στις διατάξεις της παρούσας υπάγονται οι εργατοτεχνίτες - τρεις τυπογράφοι όλης της χώρας.

Άρθρο 2

Βασικά ημερομίσθια

1. Νέοι κάτω των 18 ετών καθώς και μαθητευόμενοι αμείβονται με τα εκάστοτε ισχύοντα βάσει των Εθνικών Γενικών Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας, ελάχιστα όρια ημερομισθίων εργατοτεχνιτών-τριών.
2. Τα βασικά ημερομίσθια των λοιπών υπαγομένων στην παρούσα εργαζομένων διαμορφώνονται ως εξής:
  - α. **Τεχνίτες** όλων των ειδικοτήτων, ήτοι: χειριστές, στοιχειοθέτες, μονοτύπες, λινοτύπες, σελιδοποιοί, διαλυτές, χαρτοθέτες, πιεστές ορθίων επιπέδων αυτομάτων ή ημιαυτομάτων πιεστηρίων, ετικετοποιοί, γραμματογράφοι, τσιγκογράφοι, μεταλλοτύπες, στερεοτύπες, μεταξοτύπες, μηχανικοί-συντηρητές μηχανών, διορθωτές κειμένων και διεκπεραιωτές.

Το βασικό ημερομίσθιο των εργαζομένων, που ανήκουν στην παραπάνω κατηγορία, καθορίζεται από 1.1.2003 σε **28,11** ευρώ.
  - β. Το βασικό ημερομίσθιο των απασχολουμένων ως **βοηθών** των παραπάνω ειδικοτήτων, καθορίζεται από 1.1.2003 σε **24,75** ευρώ.
3. Εργαζόμενοι, οι οποίοι μετά τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας τους απασχολούνται επί τρία έτη ως βοηθοί αποκτούν την ιδιότητα του τεχνίτη.
4. Όσοι εργαζόμενοι από τους υπαγόμενους στην παρούσα αμείβονται με μηνιαίο μισθό, ο βασικός αυτός μισθός δεν επιτρέπεται να ορίζεται μικρότερος από το 26πλάσιο του ημερομισθίου τους που ισχύει κάθε φορά.

Άρθρο 3

Επιδόματα

α. Επίδομα πολυετίας

Στους υπαγόμενους στην παρούσα μισθωτούς χορηγείται επίδομα πολυετίας, υπολογιζόμενο στα υπό του άρθρου 2 καθοριζόμενα βασικά ημερομίσθια, σε ποσοστό **5%** για κάθε τριετία απασχόλησης στον κλάδο και μέχρι έξι (**6**) συνολικά τριετίες.

β. Επίδομα γάμου

Χορηγείται επίδομα γάμου σε ποσοστό **10%** επί των βασικών ημερομισθίων του άρθρου 2 σε όλους τους έγγαμους εργαζόμενους που υπάγονται στην παρούσα, ανεξάρτητα αν ο άλλος σύζυγος εργάζεται ή συνταξιοδοτείται. Επίσης, το αυτό επίδομα χορηγείται και σε ευρισκόμενους σε κατάσταση χηρείας, διαζευγμένους, άγαμους γονείς (γονείς που απέκτησαν ή ανεγνώρισαν το/τα τέκνα τους).

γ. Επίδομα ανθυγιεινής εργασίας

Χορηγείται επίδομα ανθυγιεινής εργασίας σε ποσοστό **15%**, υπολογιζόμενο στα βασικά ημερομίσθια του άρθρου 2, στους εργαζόμενους όλων των ειδικοτήτων που υπάγονται στην παρούσα, εκτός από την ειδικότητα των μονοτυπών, στους οποίους χορηγείται επίδομα ανθυγιεινής εργασίας σε ποσοστό **12%**, υπολογιζόμενο επίσης στα βασικά ημερομίσθια του άρθρου 2.

Άρθρο 4 Λοιποί Όροι

α. Άδεια μητρότητας

Η συνολική διάρκεια της άδειας μητρότητας ορίζεται σε δέκα επτά (**17**) εβδομάδες. Οκτώ (**8**) εβδομάδες θα χορηγούνται υποχρεωτικά πριν από τη πιθανή ημερομηνία τοκετού και οι υπόλοιπες εννέα (**9**) μετά τον τοκετό. Σε περίπτωση που ο τοκετός πραγματοποιηθεί σε χρόνο προγενέστερο από αυτόν που είχε αρχικά πιθανολογηθεί, το υπόλοιπο της άδειας θα χορηγείται υποχρεωτικά μετά τον τοκετό ώστε να εξασφαλίζεται χρόνος συνολικής άδειας δέκα επτά (**17**) εβδομάδων. Ο χρόνος αυτής της άδειας αμείβεται σύμφωνα με τις προβλεπόμενες για το θέμα αυτό διατάξεις.

β. Γονική άδεια ανατροφής

Γονέας εργαζόμενος σε επιχείρηση ή εκμετάλλευση που απασχολεί τουλάχιστον πενήντα (50) άτομα εάν,

- i.** Έχει συμπληρώσει ένα χρόνο εργασίας στον ίδιο εργοδότη και
- ii.** Ο άλλος γονέας εργάζεται έξω από την κατοικία τους,

δικαιούται να λάβει γονική άδεια ανατροφής του παιδιού, μετά τη λήξη της άδειας μητρότητας μέχρι το παιδί να συμπληρώσει ηλικία τριών (3) ετών. Η άδεια αυτή είναι χωρίς αποδοχές, η διάρκειά της μπορεί να φθάσει έως τρισημίσις (3,5) μήνες για κάθε γονέα και δίνεται από τον εργοδότη, με βάση τη σειρά προτεραιότητας των αιτήσεων των ενδιαφερομένων δικαιούχων μέχρι να καλυφθεί ποσοστό 8% του συνόλου των απασχολούμενων στην επιχείρηση για κάθε ημερολογιακό έτος. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις των παραγράφων 2 έως 5 του νόμου 1483/1984.

γ. Άδεια φροντίδας παιδιού

- Οι μητέρες εργαζόμενες δικαιούνται, για χρονικό διάστημα τριάντα μηνών από τον τοκετό, είτε να προσέρχονται αργότερα, είτε να αποχωρούν νωρίτερα κατά μία ώρα κάθε ημέρα. Εναλλακτικά, με συμφωνία του εργοδότη, το ημερήσιο ωράριο των μητέρων μπορεί να ορίζεται μειωμένο

κατά δυο ώρες ημερησίως για τους πρώτους 12 μήνες και σε μια ώρα για έξι (6) επιπλέον μήνες.

- Την άδεια απουσίας για λόγους φροντίδας του παιδιού δικαιούται και ο πατέρας, εφόσον δεν κάνει χρήση αυτής η εργαζόμενη μητέρα, προσκομίζοντας στον εργοδότη του σχετική βεβαίωση του εργοδότη της μητέρας του παιδιού.
- Το δικαίωμα καθυστερημένης προσέλευσης ή πρόωρης αποχώρησης της μητέρας και εναλλακτικά του πατέρα για τη φροντίδα του παιδιού έχουν και οι θετοί γονείς παιδιού ηλικίας έως έξι (6) ετών, υπό τους αυτούς ως άνω όρους των φυσικών γονέων και με χρονική αφετηρία την υιοθεσία.
- Την άδεια φροντίδας παιδιού δικαιούνται και οι άγαμοι γονείς.
- Η άδεια φροντίδας παιδιού θεωρείται και αμείβεται ως χρόνος εργασίας και δεν πρέπει να προκαλεί δυσμενέστερες συνθήκες στην απασχόληση και στις εργασιακές σχέσεις.

δ. Άδεια γάμου και γεννήσεως τέκνου

Εργαζόμενοι και εργαζόμενες που υπάγονται στην παρούσα και που συνάπτουν γάμο, δικαιούνται να πάρουν άδεια γάμου πέντε (5) εργασίμων ημερών με αποδοχές, η οποία δεν συμψηφίζεται με την ετήσια κανονική άδεια που προβλέπεται από τον ΑΝ 539/1945. Σε περίπτωση γεννήσεως τέκνου ο πατέρας δικαιούται δύο (2) ημέρες άδεια με αποδοχές για κάθε τέκνο.

ε. Άδεια για συμμετοχή σε εξετάσεις

Αυξάνεται σε τριάντα (30) ημέρες η άδεια της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του Ν. 1346/83 για συμμετοχή σε εξετάσεις των εργαζομένων μαθητών ή σπουδαστών ή φοιτητών εκπαιδευτικών μονάδων οποιουδήποτε τύπου και οποιασδήποτε βαθμίδας του Δημοσίου ή εποπτευομένων από το Δημόσιο με οποιοδήποτε τρόπο, οι οποίοι δεν έχουν συμπληρώσει το 28ο έτος της ηλικίας τους. Η άδεια αυτή χορηγείται σε συνεχείς ημέρες ή τμηματικά.

Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται επί μαθητών, σπουδαστών και φοιτητών, οι οποίοι δεν συμπλήρωσαν το 21ο έτος της ηλικίας τους, προκειμένου δε περί σπουδαστών ή φοιτητών υπό την πρόσθετη προϋπόθεση ότι διατηρούν τη φοιτητική τους ιδιότητα.

Η ιδιότητα του μαθητού ή σπουδαστού καθώς και η συμμετοχή του στις εξετάσεις αποδεικνύεται με βεβαίωση της οικείας Σχολής που υποβάλλεται από τον μισθωτό προς τον εργοδότη.

στ. Επιπλέον άδεια ανάπαυσης

- Εργαζόμενοι που έχουν συμπληρώσει υπηρεσία δέκα (**10**) ετών στον κλάδο της τυπογραφίας ή προϋπηρεσία δώδεκα (**12**) ετών σε οποιοδήποτε εργοδότη και με οποιαδήποτε σχέση εξαρτημένης εργασίας, δικαιούνται άδεια 5 εβδομάδων, δηλαδή τριάντα (30) εργάσιμων ημερών, αν ο εργαζόμενος εργάζεται εξαήμερο ή είκοσι πέντε (25) εργάσιμων ημερών, αν εργάζεται πενθήμερο.
- Το προβλεπόμενο από τις διατάξεις του Ν.4505/66 επίδομα αδειας ορίζεται για τους υπαγόμενους στη παρούσα από την 1-1-2002 σε **17** ημερομίσθια, ανεξαρτήτως του τρόπου αμοιβής τους.
- Για τους εργαζόμενους που έχουν συμπληρώσει υπηρεσία δέκα (**10**) ετών στον κλάδο της τυπογραφίας ή προϋπηρεσία δώδεκα (**12**) ετών σε οποιοδήποτε εργοδότη και με οποιαδήποτε σχέση εξαρτημένης εργασίας, το ως άνω επίδομα αδειας ορίζεται, από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας, σε **18** ημερομίσθια, ανεξαρτήτως του τρόπου αμοιβής τους.
- Κατά τα λοιπά εξακολουθούν να ισχύουν οι κείμενες περί επιδόματος αδειας διατάξεις.
- Η διάρκεια της σχέσης εργασίας (βασικός χρόνος) που απαιτείται για τη γένεση της αξίωσης για τη χορήγηση της ετήσιας κανονικής άδειας με αποδοχές (Α.Ν. 539/1945, όπως ισχύει), μειώνεται από δώδεκα σε δέκα (10) μήνες συμπληρωμένους.

ζ. Άδεια για ασθένεια εξαρτώμενων μελών

Η άδεια του άρθρου 7 του Ν. 1483/84 σε περίπτωση ασθένειας εξαρτώμενων παιδιών καθορίζεται σε 12 εργάσιμες ημέρες κατ' έτος, εφόσον ο/η εργαζόμενος/-η έχει τρία παιδιά και πάνω.

η. Άδεια για μονογονεϊκές οικογένειες

- Στους εργαζόμενους-ες που έχουν χηρέψει και στον άγαμο-η γονέα, που έχουν την επιμέλεια του παιδιού, χορηγείται άδεια με αποδοχές έξι (6) εργάσιμων ημερών το χρόνο, πέραν αυτής που δικαιούνται από άλλες διατάξεις. Γονέας με τρία παιδιά ή περισσότερα, δικαιούται άδεια οκτώ (8) εργάσιμων ημερών.
- Η άδεια αυτή χορηγείται λόγω αυξημένων αναγκών φροντίδας των παιδιών ηλικίας μέχρι δώδεκα (12) ετών συμπληρωμένων, χορηγείται εφάπαξ ή τμηματικά μετά από συνεννόηση με τον εργοδότη, σύμφωνα με τις ανάγκες

του γονέα και δεν πρέπει να συμπίπτει χρονικά με την αρχή ή το τέλος της ετήσιας κανονικής άδειας.

θ. Άδεια για μεταγγίσεις αίματος και παραγώγων του ή αιμοκάθαρσης.

Εργαζόμενοι με εξαρτημένη σχέση εργασίας που έχουν υπηρεσία μέχρι τεσσάρων (4) ετών στον ίδιο εργοδότη, οι οποίοι πάσχουν από νόσημα, που απαιτεί μεταγγίσεις αίματος και παραγώγων του ή αιμοκάθαρση και το οποίο έχει γνωστοποιηθεί στον εργοδότη, δικαιούνται έως είκοσι δύο (22) εργάσιμες ημέρες το χρόνο επιπλέον άδεια, με αποδοχές.

ι. Άδεια λόγω θανάτου συγγενούς.

Στους εργαζόμενους με εξαρτημένη σχέση εργασίας χορηγείται άδεια δύο (2) ημερών με αποδοχές σε περίπτωση θανάτου συζύγου, τέκνων, γονέων και αδελφών.

ια. Ώρες εργασίας

Οι ώρες εργασίας ορίζονται σε **40** κατανεμόμενες σε πέντε (**5**) ημέρες εργασίας την εβδομάδα. Κατ' εφαρμογή του Π.Δ 88/99 χορηγείται στους εργαζόμενους διάλειμμα 15 λεπτών μεταξύ της 3ης και 6ης ώρας από την έναρξη του ωραρίου εργασίας τους, σε συνεννόηση με τον εργοδότη, ώστε να μην παρακωλύεται η ομαλή λειτουργία της επιχείρησης.

ιβ. Χορήγηση γάλακτος

Στους υπαγόμενους στην παρούσα μισθωτούς χορηγείται ημερησίως μία φιάλη 1/2 λίτρου γάλακτος.

ιγ. Φόρμες εργασίας

Στους εργαζόμενους που υπάγονται στην παρούσα χορηγούνται δύο φόρμες εργασίας, οι οποίες ανήκουν στην κυριότητα του εργοδότη και αντικαθίστανται κάθε χρόνο εάν έχουν φθαρεί.

ιδ. Έννοια προϋπηρεσίας

Για την εφαρμογή των όρων της παρούσας, ως υπηρεσία ή προϋπηρεσία νοείται αυτή που διανύεται στον κλάδο της τυπογραφίας γενικά και όχι σε μία συγκεκριμένη ειδικότητα.

Άρθρο 5

Τελικές Διατάξεις

α. Διατήρηση ευνοϊκότερων όρων

Δεν θίγονται από τις διατάξεις της παρούσας και εξακολουθούν να ισχύουν ευνοϊκότεροι όροι αμοιβής και εργασίας που προβλέπονται από νόμους, διατάγματα,

υπουργικές αποφάσεις, ΣΣΕ ή ΔΑ, εσωτερικούς κανονισμούς, έθιμα ή ατομικές συμβάσεις εργασίας. Κατά τα λοιπά εξακολουθούν να ισχύουν όλες οι προηγούμενες διατάξεις των ομοίων ρυθμίσεων των προηγούμενων ετών που δεν θίγονται με την παρούσα.

β. Έναρξη ισχύος

Η ισχύς της Απόφασης αυτής, πλην των διατάξεων για τις οποίες ρητώς ορίζεται διαφορετική έναρξη ισχύος, αρχίζει από την 10^η Ιανουαρίου 2003, ήτοι από την επομένη της υποβολής της αίτησης για Μεσολάβηση.

Ημερομηνία κατάθεσης Διαιτητικής Απόφασης

Αθήνα, 15 Μαΐου 2003

Η ΔΙΑΙΤΗΤΗΣ

ΒΑΣΙΛΙΚΗ Ν. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ